

Drijberse duizendpoot wil met boek boeren en burgers verenigen

17 juli 2019: 9:06 [Leonie Sinnema](#)

Paula Laning bij haar schrijfplek: de Pipowagen in de tuin. Foto: Jaspar Moulijn

Paula Laning (59) uit Drijber is zo'n type dat niet in een hokje past. De socioloog en coach werkte zeven jaar aan haar debuutroman. Een paar weken geleden kwam *Als zelf je naam niet van jou is* uit. Een ontwikkelingsroman met een boodschap: kijk eens wat genuanceerder naar de agrarische wereld.

Wie Drijber een beetje kent heeft hem misschien wel eens zien staan: de opvallende, veelkleurige Pipowagen achter op het erf van Albert Zantinge en Paula Laning. Het is Lanings schrijfdomein, de plek waar ze jaren werkte aan haar debuutroman. Na zeven jaar schrijven, schaven en herschrijven is hij klaar.

Toch razen de ideeën alweer door haar hoofd. „Dat houdt nooit op. Maar ik mag pas na de zomervakantie beginnen met een nieuw boek. Daar doe ik geen zeven jaar meer over, maar een jaar of twee.” Grijnzend: „Ik weet nu hoe het moet.”

Amnesty International

Laning is schoolverlater, coupeuse, moeder, ging op haar 35ste alsnog sociologie studeren en werd na een carrière als regiocoördinator bij Amnesty International zelfstandig coach in werkplezier. Haar praktijk heeft ze aan huis. „En nu noem ik me ook maar schrijver.” Ze haalt de schouders op. Tsja, wanneer ben je dat nou echt, schrijver? Met een debuutroman kom je hoe dan ook aardig in de buurt.

Als zelfs je naam niet van jou is begint met een mysterieus briefje, door hoofdpersoon Lysbeth ontdekt in de brievenbus bij hun boerderij. De omgeving in het boek lijkt sterk op Drijber. Bovendien is Lysbeth coupeuse, schrijft ze zich -net als Laning- steevast in voor wedstrijden en wilden zowel Lysbeth als Laning vroeger dominee worden.

„Als 9-jarige verzon ik al preken. Maar niemand wilde ernaar luisteren." Laning lacht. Erg hè? Toch vind ze haar hoofdpersoon niet per se sympathiek. „Ze reageert heel overdreven op het briefje." Bovendien oordeelt Lysbeth snel, vaak voordat ze een verhaal helemaal kent.

Verliefd op een boer

En ook dat is een les die Laning zelf moest leren. In 2009 kwam de geboren Appingedamse in Drijber wonen. „Ik had al op heel veel plekken in het Noorden gewoond, maar niet eerder in zo'n klein dorp." Bovendien werd ze verliefd op een boer. „Ik kom niet uit die gemeenschap. Die blijkt toch behoorlijk anders dan burgers zien."

Ze besloot dat dat de belangrijkste boodschap in het boek moest worden. En toen was er ineens haast geboden bij het afmaken van haar debuut. „Voor je het weet is die maatschappijkritiek niet meer actueel." Ze verwonderde zich over het contrast tussen haar oorspronkelijke beeld van de agrarische sector en wat ze zag toen ze er middenin belandde.

„Ik was bijna vegetarisch en had ook het beeld dat boeren slecht waren voor hun dieren", zegt ze. Ze schudt haar hoofd, snapt dat nu niet meer. „Boeren hebben bijvoorbeeld een olifantengeheugen. Als iemand ooit land heeft gehuurd en daar slecht mee is omgegaan dan onthouden ze dat. Ook logisch: je wilt je land niet in slechte staat terugkrijgen."

Illustere types

De les die ze zelf leerde en hoopt door te geven: kijk wat genuanceerder. Dat lukt ook Lysbeth. „Gaandeweg vind ik haar sympathieker", zegt Laning. Dankzij illustere types, rechtstreeks ontsproten uit Lanings dikke duim, komt haar hoofdpersoon steeds meer los van vooroordelen. Zo is er Harrie, die het midden houdt tussen een man en een vrouw, die Lysbeth opbeurt. En een geest uit het verleden, Christoffel. „Ik heb heel veel plezier gehad in het verzinnen van die types. Ik vind ze echt geweldig." Ze giert het uit.

Het verhaal is, ondanks de vele overeenkomsten, niet haar eigen verhaal. „Die overeenkomsten zijn vooral praktisch ingegeven. Zo heb ik bijvoorbeeld de huiskamer van Lybeths schoonouders gemodelleerd naar de huiskamer van mijn eigen schoonouders. Je moet, tijdens het schrijven, alles onthouden. Als je zo lang bezig bent wordt dat steeds moeilijker. Vandaar."

Genuanceerder

Het eerste boek smaakt naar meer. „Natuurlijk hoop ik veel te verkopen. Maar dat is niet het belangrijkste. Ik hoop vooral dat mensen anders gaan kijken, dat ze nadenken voordat ze van alles roepen. Ik wil een dialoog tussen boeren en niet-boeren tot stand brengen. Het zou goed zijn als we wat genuanceerder gaan kijken, wat liever zijn voor elkaar."

De ideeën vechten in Lanings hoofd alweer om *pole position*. Wat het onderwerp van het volgende boek wordt weet ze nog niet. Maar in een essay verwerkt ze de ideeën die ze gaandeweg heeft opgedaan om de kloof tussen boeren en burgers te dichten. „Die chaos valt niet mee", grijnst ze. „Veel mensen vragen me ook: waarom moet dat tegelijk?"

Onlangs plakte de psychiater er een label op: ADHD. „Aan de ene kant twijfel ik enorm veel, aan de andere kant denk ik dat ik alles kan." Ze haalt haar schouders op. Ach. Zo werkt ze nou eenmaal.